

นโยบายและองค์การบริหารงานชาวเขา

โดยที่รัฐบาลได้ตระหนักดีว่าชาวเขานั้นมีการดำรงชีวิตแตกต่างไปจากคนไทยโดยทั่วไป คืออาศัยความเจริญทั้งการครองชีพ การศึกษา การอนามัย ตลอดจนยังอยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลการคมนาคม ซึ่งง่ายแก่การแพร่ระบาดของฝ่ายตรงข้าม อันจะก่อให้เกิดปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ การเมืองทั้งในและนอกประเทศ และความมั่นคงปลอดภัยของชาติ ดังนั้น รัฐบาลสมัยจอมพล ป.พิบูลสงคราม จึงได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์ประชาชนไกลคมนาคม ขึ้นเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2499¹ ซึ่งต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2502 ให้เปลี่ยนแปลงโดยแต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขา² ขึ้นแทน ได้มีการเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งในคณะกรรมการชาวเขา³ เมื่อ 2 ตุลาคม 2511 โดยได้กำหนดนโยบายหลักสำคัญ ๆ ในคณะกรรมการชาวเขารวมยี่สิบข้อฉบับนี้

1. นโยบาย

ก. นโยบายระยะสั้น ได้แก่การจกให้เจ้าหน้าที่เข้าไปถึงชาวเขาที่เป็นจุดต่อแหลมให้ทั่วถึงโดยเร็วที่สุด โดยใช้วิธีพัฒนาแผนนำ (Civic Action) เพื่อผูกพัน

¹ คำสั่งของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ 63/2499 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2499

² หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ 2848/2502 ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2502 ถึงอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขา

³ หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.0403/12922 ลงวันที่ 4 ตุลาคม 2511 ถึงประธานกรรมการสงเคราะห์ชาวเขา เรื่องเปลี่ยนชื่อคณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขา เป็นคณะกรรมการชาวเขา

จิตใจชาวเขาให้มีความนิยมในรัฐบาลและมีความจงรักภักดีต่อประเทศไทย ให้สามารถ
ใช้ชาวเขาช่วย เป็นกำลังในการป้องกันและต่อต้านการแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ต่อชาวเขา
ได้ทันทางที่

ในบริเวณพื้นที่ซึ่งมีการปราบปรามผู้ก่อการร้ายโดยมีฝ่ายทหารออกปฏิบัติการ
ให้หน่วยงานทุกฝ่ายทั้งคำสั่งผู้บังคับบัญชาสูงสุดของทหารในเขตนั้น เมื่อการปราบปราม
เสร็จสิ้นลงแล้วและฝ่ายทหาร ตำรวจ สามารถให้ความคุ้มครองได้แล้ว ให้หน่วยงาน
พลเรือนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบ เข้าไปดำเนินการพัฒนาในบริเวณนั้นต่อไป

ในพื้นที่ซึ่งยังไม่มีเหตุการณ์ร้ายแรงหรือยังไม่ได้ถูกแทรกซึม แต่มีแนวโน้มที่
จะต้องรีบดำเนินการในลักษณะป้องกัน ให้หน่วยงานพลเรือนที่รับผิดชอบซึ่งได้แก่กรม-
ประชาสงเคราะห์ จัดส่งเจ้าหน้าที่ไปพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาเหล่านั้นให้ทั่วถึง
เป็นการด่วน โดยให้ความร่วมมือกับทุกฝ่าย

สำหรับนโยบายระยะสั้นนี้ ต่อมาเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2516 คณะรัฐมนตรี
ได้มีมติให้ปรับปรุงแก้ไข 4 ดังนี้

นโยบายระยะสั้น ได้แก่การจัดให้เจ้าหน้าที่เขาไปถึงชาวเขาที่เป็นจุด
ล่อแหลมให้ทั่วถึงโดยเร็วที่สุด โดยใช้วิธีพัฒนาแผนนำ เพื่อผูกพันจิตใจชาวเขาให้มีความ
นิยมในรัฐบาล และมีความจงรักภักดีต่อประเทศไทย ให้สามารถใช้ชาวเขาช่วย เป็นกำลัง
ในการป้องกันและต่อต้านการแทรกซึมของคอมมิวนิสต์ต่อชาวเขาได้ทันทางที่

"ในบริเวณพื้นที่ประกาศเป็นเขตแทรกซึมของคอมมิวนิสต์และมีการปราบปราม
ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ให้หน่วยงานทุกหน่วยทั้งคำสั่งและดำเนินการตามแนวความคิดของ
ผู้บังคับบัญชาทางฝ่ายกองอำนาจการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ตามลำดับ เมื่อการ

4 หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.0203/11507 ลงวันที่ 17 สิงหาคม 2516
ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

ปราบปรามสิ้นสุดลงแล้ว และฝ่ายทหาร ตำรวจ สามารถให้ความคุ้มครองได้แล้ว ให้
หน่วยงานพลเรือนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเข้าไปดำเนินการพัฒนาในบริเวณนั้นต่อไป"

"ในพื้นที่ซึ่งยังไม่โคประกาศเป็นเขตแทรกซึม แต่มีเหตุการณ์ของคอมมิวนิสต์
เกิดขึ้นในบางหมู่บ้าน แต่ยังไม่ถึงขั้นโหดร้าย จำเป็นที่จะต้องรีบดำเนินการในลักษณะ
ป้องกันเสียแต่เนิ่น หน่วยงานพลเรือน ตำรวจ ทหาร ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้อง เช่น กรม-
ประชาสงเคราะห์ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยทหารในท้องถิ่น และ
หน่วยอื่น ๆ จะต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย โดยมีกรมประชาสงเคราะห์เป็นหน่วยหลัก รับผิดชอบ
ไปดำเนินการ เพื่อป้องกันโดยความควบคู่การพัฒนาและสงเคราะห์ให้ความปลอดภัยและ
ดำเนินการทางจิตวิทยา"

๑. นโยบายระยะยาว โคแก่การพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาให้อยู่อาศัย
และทำมาหากินบนภูเขาเป็นหลักแหล่งแน่นอน เลิกการปลูกฝิ่น ปลูกพืชชนิดอื่นแทน เลิก
การทำลายป่า และเป็นพลเมืองดีทำประโยชน์แก่ประเทศชาติเช่นเดียวกับคนไทยทั่วไป
โดยให้ดำเนินการตามโครงการ ซึ่งสภาพพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติได้กำหนดไว้แล้ว

๒. วิธีดำเนินการกับชาวเขา ให้ดำเนินการ เป็น 4 วิธี คือ

1. สำหรับชาวเขาที่อยู่กระจัดกระจายบนภูเขาไม่ เป็นรูปหมู่บ้าน ยากแก่การ
ที่เจ้าหน้าที่จะเข้าไปดูแลทั่วถึง ให้แนะนำชักจูงให้เข้ามาอยู่รวมกัน เป็นกลุ่มก้อนในบริเวณ
อันเหมาะสมบนภูเขา ซึ่งทางราชการจัดไว้ให้

2. สำหรับชาวเขาที่อาศัยอยู่บนภูเขาเป็นรูปหมู่บ้านที่เหมาะสมอยู่แล้ว ก็สนับสนุน
ให้อยู่ทำกินในที่เดิมต่อไปไม่ต้อง เคลื่อนย้าย โดยจัดส่งเจ้าหน้าที่เป็นรูปหน่วยเคลื่อนที่เข้าไป
ปฏิบัติงานพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาในประการต่าง ๆ ทั่วทั่วถึง

3. สำหรับชาวเขาที่ไม่ประสงค์จะอยู่บนภูเขาหรือที่คงอพยพหลบภัยคอมมิวนิสต์
ลงมาอยู่ในพื้นราบแล้วไม่ประสงค์จะกลับไปอยู่บนภูเขาอีก ก็ให้จัดตั้งศูนย์อพยพชาวเขาขึ้น
ในจังหวัดที่มีปัญหาเหล่านั้นเกิดขึ้น เพื่อให้อยู่รวมกันเป็นกลุ่มก้อน แล้วให้การสงเคราะห์ตาม
ความจำเป็น ให้สามารถมีชีวิตผสมผสานกับคนไทยในพื้นราบต่อไปได้

4. เพื่อประโยชน์ดังกล่าวข้างต้น และเพื่อความปลอดภัยของชาติบ้านเมือง ให้เร่งสร้างความสัมพันธ์ทางจิตใจกับชาวเขา ให้มีความรู้สึกนึกคิด เป็นพวกเดียวกับคนไทย และให้เกิดความจงรักภักดีต่อรัฐบาล

การดำเนินงานตามวิธีต่าง ๆ ดังกล่าว ให้ขอความร่วมมือช่วยกันทุกฝ่าย

กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งที่ 653/2499 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2499

แต่งตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์ประชาชนไกลคมนาคม ให้มีหน้าที่พิจารณาคำเนินการ พัฒนาและสงเคราะห์ชนกลุ่มต่าง ๆ โดยเน้นหนักเฉพาะชาวเขาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของทางราชการที่ใฝ่หวังไว้ ซึ่งงานพัฒนาและสงเคราะห์ประชาชนไกลคมนาคมนี้จะต้องอาศัยหน่วยงานหลายหน่วยร่วมกันดำเนินการ ฉะนั้น คณะกรรมการสงเคราะห์ประชาชนไกลคมนาคมครั้งนั้นจึงประกอบด้วยหน่วยราชการหลายฝ่ายดังนี้ คือ

1. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นประธานกรรมการ
2. อธิบดีกรมตำรวจ	เป็นกรรมการ
3. อธิบดีกรมมหาดไทย	เป็นกรรมการ
4. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	"
5. ผู้แทนกระทรวงเกษตร	"
6. อธิบดีกรมอนามัย	"
7. เลขาธิการสภาวัฒนธรรมแห่งชาติ	"
8. อธิบดีกรมการคลังภายใน	"
9. อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์	"
10. อธิบดีกรมที่ดิน	"
11. หัวหน้ากองนิคมสร้างตนเอง กรมประชาสงเคราะห์	เป็นเลขานุการ

การดำเนินการช่วยเหลือประชาชนไกลคมนาคมซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวเขา ได้เจริญก้าวหน้าตลอดมา โดยเฉพาะค่านกรมประชาสงเคราะห์ได้เน้นหนักไปในทาง

ช่วยเหลือพัฒนาชาวเขาให้เขามารวมกันเป็นกลุ่มก่อนอยู่ในนิคมสร้างตนเอง เสียเป็นส่วนใหญ่
จนในที่สุดคณะรัฐมนตรีได้พิจารณาขอเสนอของกรมประชาสงเคราะห์เมื่อวันที่ 3 มิถุนายน
2502 มีมติให้ดำเนินการจัดตั้งนิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขาเป็นการทดลองขั้นที่
จังหวัดตาก เชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ เลย และพิษณุโลก และตั้งคณะกรรมการ
สงเคราะห์ชาวเขาขึ้นเพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดนโยบายให้การดำเนินงาน เป็นไปตาม
เป้าหมาย เป็นผลให้คณะกรรมการสงเคราะห์ประชาชนไกลคมนาคมต้องสลายตัวไปโดย
ปริยาย และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คณะกรรมการสงเคราะห์
ชาวเขาปี 2502 นี้ จึงประกอบด้วย

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	เป็นประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นรองประธานกรรมการ
3. อธิบดีกรมตำรวจ	เป็นกรรมการ
4. อธิบดีกรมที่ดิน	"
5. อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์	"
6. อธิบดีกรมการปกครอง	"
7. อธิบดีกรมกสิกรรม	"
8. อธิบดีกรมป่าไม้	"
9. อธิบดีกรมปศุสัตว์	"
10. อธิบดีกรมการศาสนา	"
11. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	"
12. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	"
13. ผู้แทนสำนักงานปรมาณ	"
14. ผู้อำนวยการส่วนนิคมสร้างตนเอง กรมประชาสงเคราะห์	เป็นกรรมการ
และเลขานุการ
15. หัวหน้ากองสงเคราะห์ชาวเขา ส่วนนิคมสร้างตนเอง
กรมประชาสงเคราะห์	เป็นกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ

ทั้งโลกแล้วว่า งานพัฒนาและสงเคราะห์เขาเป็นงานที่กว้างมาก จำเป็นต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย ดังนั้น คณะกรรมการสงเคราะห์เขาซึ่งได้แต่งตั้งคณะกรรมการสาขาต่าง ๆ ขึ้นมาปฏิบัติหน้าที่เฉพาะกิจอีกดังนี้

1. คณะกรรมการสงเคราะห์เขาสวนจังหวัด จัดตั้งขึ้นเนื่องจากการสงเคราะห์เขาซึ่งปฏิบัติกันอยู่ในต่างจังหวัดนั้น จำเป็นต้องมีราชการส่วนจังหวัด เขาร่วมปฏิบัติงานด้วย คณะกรรมการสงเคราะห์เขาสวนจังหวัดมีทั้งหมด 12 จังหวัด คือ เชียงใหม่ เชียงราย ตาก แม่ฮ่องสอน น่าน แพร่ ลำปาง พะเยา โขงคาย เพชรบูรณ์ และกำแพงเพชร โดยมีผู้ว่าราชการของแต่ละจังหวัดเป็นประธาน และหัวหน้าส่วนราชการในจังหวัดที่เกี่ยวข้อง เป็นอนุกรรมการ

2. คณะกรรมการตรวจสอบสภาพพื้นที่ มีหน้าที่ในการตรวจสอบสภาพพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดตั้งนิคมสร้างตนเองสงเคราะห์เขา โดยมีอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์เป็นประธาน ผู้แทนกรมป่าไม้ กรมปลัดศิว ตำรวจภูธรชายแดน กรมกสิกรรม กรมการปกครอง กรมพัฒนาที่ดิน และกรมที่ดิน เป็นอนุกรรมการ

3. คณะกรรมการสาขาการศึกษา มีหน้าที่พิจารณาวางโครงการศึกษาและดำเนินงานในด้านนี้ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีผู้แทนกรมสามัญศึกษาเป็นประธาน ผู้แทนตำรวจภูธรชายแดน สำนักงบประมาณ กรมประชาสงเคราะห์ เป็นอนุกรรมการ

4. คณะกรรมการสาขาการอาชีพ มีหน้าที่วางโครงการและดำเนินงานส่งเสริมอาชีพให้เหมาะสมกับชาวเขาและสภาพแวดล้อม ซึ่งมีผู้แทนกรมประชาสงเคราะห์เป็นประธาน ผู้แทนกรมกสิกรรม กรมปลัดศิว กรมป่าไม้ กรมการชาว กรมชลประทาน กรมประมง กรมการปกครอง กรมการศากายใน สำนักงบประมาณ และกรมพัฒนาที่ดิน เป็นอนุกรรมการ

5. คณะอนุกรรมการสาขากิจจัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขา มีหน้าที่วางแผนและ
ดำเนินการจัดตั้งศูนย์วิจัยชาวเขากากเหนือเพื่อทำการค้นคว้าวิจัย รวบรวมหนังสือ
เอกสาร วัสดุสิ่งของ และพยานหลักฐานเกี่ยวกับชาวเขาทั้งในและนอกประเทศ โดยมี
ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธาน ผู้แทนสภาวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ตำรวจภูธรชายแดน จุดลาดกรมมหาวิทยาลัย และกรมประชาสงเคราะห์ เป็นอนุกรรมการ

ภารกิจต่าง ๆ ของคณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขาและอนุกรรมการสาขา
ต่าง ๆ ได้ดำเนินการเป็นขั้นตอนตามลำดับอย่างมีประสิทธิภาพ แต่การดำเนินการในคาน
สงเคราะห์ชาวเขานี้มีลักษณะแตกต่างจากการสงเคราะห์อื่น ๆ โดยทั่วไป ทั้งนี้ นอกจาก
จะสงเคราะห์แล้วยังจะต้องให้การพัฒนาควบคู่ไปด้วย ซึ่งทำให้ภาระที่จะต้องดำเนินการ
ต่อไปอีกมากมาย มิใช่แต่จะเป็นการสงเคราะห์แต่อย่างเดียว ตลอดทั้งการดำเนินงาน
เกี่ยวกับชาวเขานี้ได้ครอบคลุมไปถึงปัญหาและกิจการต่าง ๆ ในประเทศหลายคาน
ดังนั้น เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2511 คณะรัฐมนตรีจึงมีมติตามที่สภาความมั่นคงแห่งชาติ
เสนอให้ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขาขึ้นใหม่ โดยเรียกว่า
คณะกรรมการชาวเขา มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับชาวเขาในทุกกรณี โดยให้กองสงเคราะห์
ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงมหาดไทย เป็นแหล่งกลางประสานงานกับ
หน่วยราชการหรือองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการให้บรรลุผลตามนโยบาย
ที่ได้กำหนดไว้ คณะกรรมการชาวเขาคันนี้ประกอบด้วย

1. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย	เป็นประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นรองประธานกรรมการ
3. รองปลัดกระทรวงมหาดไทย (ฝ่ายวิชาการ)	เป็นกรรมการ
4. ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย (ภาคเหนือ)	"
5. ผู้อำนวยการสำนักงานประชาสงเคราะห์	"
6. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ	"

7. เลขาธิการสำนักงานเร่งรัดพัฒนาชนบท	เป็นกรรมการ
8. อธิบดีกรมตำรวจ	"
9. อธิบดีกรมการปกครอง	"
10. อธิบดีกรมพัฒนาชุมชน	"
11. อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน	"
12. อธิบดีกรมที่ดิน	"
13. อธิบดีกรมกสิกรรม	"
14. อธิบดีกรมการศากายใน	"
15. อธิบดีกรมป่าไม้	"
16. อธิบดีกรมปศุสัตว์	"
17. อธิบดีกรมชลประทาน	"
18. อธิบดีกรมทางหลวงแผ่นดิน	"
19. อธิบดีกรมไปรษณีย์โทร เลข	"
20. อธิบดีกรมสามัญศึกษา	"
21. อธิบดีกรมอนามัย	"
22. อธิบดีกรมการแพทย์	"
23. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	"
24. อธิบดีกรมประมวลชวากลาง	"
25. อธิบดีกรมวิเทศสหการ	"
26. ผู้แทนกองบัญชาการปราบปรามคอมมิวนิสต์	"
27. ผู้แทนสภาความมั่นคงแห่งชาติ	"
28. ผู้แทนคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ	"
29. ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาภาคเหนือ	"
30. ผู้แทนกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ	"
31. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	"

- 32. ผู้แทนกองทัพบก เป็นกรรมการ
- 33. อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ เป็นกรรมการและเลขาธิการ
- 34. หัวหน้ากองสงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์ เป็นกรรมการและรองเลขาธิการ

คณะกรรมการชาวเขาซึ่งได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อรับนโยบายในสาขาต่าง ๆ คือ

1. คณะกรรมการชาวเขาสาขาการอาชีพ
2. คณะกรรมการชาวเขาสาขาการศึกษาและอนามัย
3. คณะกรรมการชาวเขาสาขาวิทยุกระจายเสียง
4. คณะกรรมการชาวเขาสาขาชาวกรร่ง
5. คณะกรรมการชาวเขาสาขาการทะเบียนและการปกครอง

ต่อมาเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2516 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ปรับปรุงแต่งตั้งแก้ไขเพิ่มเติมคณะกรรมการชาวเขาและคณะกรรมการชาวเขา ตลอดจนได้กำหนดหน้าที่ไว้ดังนี้ 5

1. คณะกรรมการชาวเขา มีขอบข่ายหน้าที่ดังนี้
 - ก. กำหนดนโยบายและวิธีดำเนินการกับชาวเขา
 - ข. รับผิดชอบดำเนินการกับชาวเขาทั้งปวงในเขตปกติ

5 หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ สร.0203/3281 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2516 ถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เรื่องการปรับปรุงแต่งตั้งคณะกรรมการชาวเขาและคณะกรรมการชาวเขา

ก. พิจารณาให้คำแนะนำแก่โรปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับชาวเขา รวมทั้ง
เรื่องที่อยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการชาวเขาต่าง ๆ

ง. - เร่งรัดและติดตามผลการปฏิบัติงานด้านชาวเขา

ประกอบด้วย

1. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	เป็นประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงกลาโหม	เป็นกรรมการ
3. ปลัดกระทรวง เกษตร และสหกรณ์	"
4. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	"
5. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	"
6. ปลัดกระทรวงคมนาคม	"
7. ปลัดกระทรวงพาณิชย์	"
8. ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ	"
9. รองปลัดกระทรวงมหาดไทย	"
10. ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	"
11. เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	"
12. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ	"
13. เลขาธิการคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ	"
14. ผู้แทนกองอำนาจการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ	"
15. ผู้แทนกองอำนาจการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์	"
16. อธิบดีกรมประมวลชาวกลาง	"
17. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	"
18. ผู้ตรวจราชการกระทรวงมหาดไทย (ภาคเหนือ)	"

19. อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ เป็นกรรมการและ
เลขาธิการ
20. รองอธิบดีกรมประชาสงเคราะห์ เป็นกรรมการและ
รองเลขาธิการ

2. คณะอนุกรรมการชาวเขาสังกาการอาชีพ มีขอบข่ายหน้าที่ดังนี้

ก. พิจารณาโครงการหรือแนวทางดำเนินการพัฒนาชาวเขาคำนการส่งเสริมอาชีพ เสนอต่อคณะกรรมการชาวเขา เพื่อกำหนดเป็นนโยบาย และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชาวเขาคำนการอาชีพไปปฏิบัติต่อไป

ข. ปฏิบัติการค้นคว้า ศึกษา ทดลองงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอาชีพชาวเขาคำนการตามความเหมาะสม ซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดโดยเฉพาะ เมื่อได้ผลแล้วมอบหมายให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อไป

ค. มีหน้าที่ให้คำแนะนำและพิจารณาสนับสนุนแผนดำเนินงานของคณะอนุกรรมการชาวเขาคำนการจังหวัด และหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมชาวเขาคำนการอาชีพ

ประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์	เป็นประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	เป็นอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมป่าไม้	"
4. ผู้แทนกรมวิชาการ เกษตร	"
5. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	"
6. ผู้แทนกรมประมง	"
7. ผู้แทนกรมปศุสัตว์	"
8. ผู้แทนกรมที่ดิน	"
9. ผู้แทนกรมการค้ายาสูบ	"

10. ผู้แทนกรมการพัฒนารัฐมรดก	เป็นอนุกรรมการ
11. ผู้แทนกรมอาชีวศึกษา	"
12. ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	"
13. ผู้แทนกรมทางหลวง	"
14. ผู้แทนกรมการปกครอง	"
15. ผู้แทนองค์การคลังสินค้า	"
16. หัวหน้ากองส่งเสริมชาวเขา กรมประชาสงเคราะห์	เป็นอนุกรรมการ และเลขานุการ

3. คณะอนุกรรมการชาวเขาสาขาการศึกษาและอนามัย มีขอบข่ายหน้าที่ดังนี้

ก. พิจารณาแนวทางการดำเนินงานพัฒนาชาวเขาค้นการศึกษาและอนามัย เสนอต่อคณะกรรมการชาวเขา เพื่อกำหนดเป็นนโยบายและมอบหมายให้หน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชาวเขาค้นการศึกษาและอนามัยปฏิบัติตามสายงาน

ข. ปฏิบัติการค้นคว้าศึกษาทดลองงานเกี่ยวกับการศึกษาบางประการ ซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงใดโดยเฉพาะ คณะอนุกรรมการนี้จะดำเนินการได้เอง เพื่อเป็นการทดลอง แล้วเสนอมอบให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อไป

ค. มีหน้าที่ให้คำแนะนำและพิจารณาให้การสนับสนุนแผนดำเนินงานของคณะอนุกรรมการชาวเขาส่วนจังหวัดและหน่วยงานอื่น ๆ เกี่ยวกับการจัดการศึกษา การอนามัย และการรักษาพยาบาลชาวเขาที่ติดถิ่น

ประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมสามัญศึกษา	เป็นประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกรมการปกครอง	เป็นอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.)	"
4. ผู้แทนกรมการแพทย์และอนามัย	"
5. ผู้แทนกรมการฝึกหัดครู	"

6: ผู้แทนกรมวิชาการ	เป็นอนุกรรมการ
7: ผู้แทนกรมการศาสนา	"
8: ผู้แทนคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ (กปส.)	"
9: ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	เป็นอนุกรรมการและ
เลขานุการ

4. คณะอนุกรรมการชาวเขาสาขาชาวกรอง มีหน้าที่ในการประมวลข่าว และติดตามความเคลื่อนไหว เกี่ยวกับชาวเขา เพื่อแจกจ่ายให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมประมวลข่าวกลาง	เป็นประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตจท.)	เป็นอนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมการปกครอง	"
4. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	"
5. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจภูธร	"
6. ผู้แทนกองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.)	"
7. ผู้แทนศูนย์รักษาความปลอดภัย สำนักบัญชาการทหารสูงสุด	"
8. ผู้แทนกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง)	"
9. ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์	เป็นอนุกรรมการและ
เลขานุการ

5. คณะอนุกรรมการชาวเขาสาขาชาวเขาสัมพันธ์ มีหน้าที่วางแผนดำเนินการ
ด้านประชาสัมพันธ์กับชาวเขา

ประกอบด้วย

- 1. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นประธานอนุกรรมการ
- 2. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ศชต.) เป็นอนุกรรมการ
- 3. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร "
- 4. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข "
- 5. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ "
- 6. ผู้แทนกรมประชาสงเคราะห์ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

ดังนี้

6. คณะอนุกรรมการชาวเขาสาชาการปกครองและทะเบียน มีขอบข่ายหน้าที่

ก. พิจารณาวางแนวทางดำเนินงานด้านการปกครองชาวเขา การจัดทำทะเบียนเสนอต่อคณะกรรมการชาวเขา เพื่อกำหนดเป็นนโยบายและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับไปปฏิบัติตามสายงาน

ข. ปฏิบัติการค้นคว้าศึกษาทดลองงานเกี่ยวกับการปกครองและทะเบียนบางประการ ซึ่งไม่อยู่ในความรับผิดชอบของกระทรวงใดโดยเฉพาะ คณะอนุกรรมการนี้จะดำเนินการเอง เพื่อเป็นการทดลอง แล้วเสนอมอบให้หน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบต่อไป

ค. มีหน้าที่ให้คำแนะนำและพิจารณาให้การสนับสนุนแผนดำเนินงานของคณะอนุกรรมการชาวเขาสวนจังหวัด เกี่ยวกับการจัดการปกครองและการทำทะเบียนชาวเขา

ประกอบด้วย

- 1. อธิบดีกรมการปกครอง เป็นประธานอนุกรรมการ
- 2. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ศชต.) เป็นอนุกรรมการ
- 3. ผู้แทนกองทัพบก "

4. ผู้แทนกองอำนาจการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ เป็นอนุกรรมการ
5. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ "
6. ผู้แทนกรมประชาสัมพันธ์ เป็นอนุกรรมการและ
เลขานุการ

7. คณะอนุกรรมการชาวเขาส่วนจังหวัด รวม 21 จังหวัด คือ ตาก แม่ฮ่องสอน เชียงใหม่ เชียงราย น่าน แพร่ อุตรดิตถ์ เดช เพชรบูรณ์ พิษณุโลก ลำพูน ลำปาง กำแพงเพชร สุโขทัย นครสวรรค์ อุทัยธานี สุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ มีหน้าที่ขอขยายดังนี้

ก. รับนโยบายคำแนะนำของคณะกรรมการชาวเขาและคณะอนุกรรมการชาวเขาสาขาต่าง ๆ ไปปฏิบัติ

ข. พิจารณาวางแผน และดำเนินการกับชาวเขาในจังหวัดนั้น ๆ ในเขตปกติตามนโยบายและโครงการที่วางไว้ แล้วรายงานผลการปฏิบัติงานให้คณะกรรมการชาวเขาได้ทราบเป็นระยะไป แต่ละจังหวัดประกอบด้วย

1. ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธานอนุกรรมการ
2. รองผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นรองประธานอนุกรรมการ
3. ที่ปรึกษามูลนิธิราชการจังหวัดฝ่ายทหาร เป็นอนุกรรมการ
4. ปลัดจังหวัด "
5. ผู้กำกับการค้า รวจภูธรจังหวัด "
6. ป่าไม้จังหวัด "
7. เกษตรจังหวัด "
8. ศึกษาธิการจังหวัด "
9. ออามัยจังหวัด "
10. เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด "
11. ผู้กำกับการค้าตรวจตระเวนชายแดน "

12. นายอำเภอทองที่หมี่ขาว เขาอาศัยอยู่	เป็นอนุกรรมการ
13. พัฒนาการจังหวัด	"
14. สัตวแพทย์จังหวัด	"
15. หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียงจังหวัด (ถ้ามี)	"
16. ประชาสงเคราะห์จังหวัด	"
17. จาจังหวัด	"
18. อักษร เลขจังหวัด	"
19. หัวหน้าศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา	เป็นอนุกรรมการ และ เลขานุการ

ในกรณีที่ไม่มีหัวหน้าศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา ให้ประชาสงเคราะห์จังหวัด เป็นเลขานุการ และหากไม่มีประชาสงเคราะห์จังหวัด ให้จาจังหวัดเป็นเลขานุการ

ต่อมา เมื่อได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐบาลใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2516 คณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2517 แต่งตั้งผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้อง เป็นกรรมการ ชาวเขาและคณะอนุกรรมการชาวเขาสาขาต่าง ๆ โดยมีอำนาจหน้าที่เหมือนเดิม ดังนี้ ⁶

1. คณะกรรมการชาวเขา ประกอบด้วย

1. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	ประธานกรรมการ
2. ผู้แทนกระทรวงกลาโหม	กรรมการ

⁶ คำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 620/2517 เรื่องการแต่งตั้งคณะกรรมการชาวเขาและคณะอนุกรรมการชาวเขาสาขาต่าง ๆ และคำสั่งกระทรวงมหาดไทย ที่ 797/2517 เรื่องปรับปรุงแต่งตั้งคณะอนุกรรมการชาวเขาสาขาต่าง ๆ (เพิ่มเติม)

3. ผู้แทนกระทรวง เกษตรและสหกรณ์	เป็นกรรมการ
4. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	"
5. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	"
6. ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์	"
7. ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ	"
8. อธิบดีกรมการปกครอง	"
9. อธิบดีกรมสามัญศึกษา	"
10. อธิบดีกรมประมวลชาวกลาง	"
11. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	"
12. อธิบดีกรมป่าไม้	"
13. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	"
14. ผู้แทนสำนักงบประมาณ	"
15. อธิบดีกรมตำรวจ	"
16. ผู้แทนคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	"
17. ผู้แทนสภาความมั่นคงแห่งชาติ	"
18. ผู้แทนคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ	"
19. ผู้แทนกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ	"
20. ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.)	"
21. ผู้แทนสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย	"
22. ผู้แทนกองทัพบก 3	"
23. ผู้บัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	"
24. รองอธิบดีกรมประชาสัมพันธ์	กรรมการและเลขาธิการ
25. หัวหน้ากองสงเคราะห์ชาวเขา กรมประชาสัมพันธ์	กรรมการและ ผู้ช่วยเลขาธิการ

2. คณะอนุกรรมการชาวเขาสาขาการอาชีพ ประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมป่าไม้	"
4. ผู้แทนกรมวิชาการ เกษตร	"
5. ผู้แทนกรมปศุสัตว์	"
6. ผู้แทนกรมการศาสนา	"
7. ผู้แทนกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม	"
8. ผู้แทนกรมการปกครอง	"
9. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	"
10. ผู้แทนองค์การคลังสินค้า	"
11. ผู้แทนคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ	"
12. ผู้แทนสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย	"
13. ผู้แทนศูนย์ประสานงานช่วยเหลือชาวเขา
113 ศอ.ป.ก.อ.รมน.	"
14. น.ส. นฤมล มูลเมือง	อนุกรรมการและเลขานุการ
15. น.ส. คิ่งนิจ จันทรประทีป	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

3. คณะอนุกรรมการชาวเขาสาขาการศึกษาและอนามัย ประกอบด้วย

1. อธิบดีกรมสามัญศึกษา	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกรมการปกครอง	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	"
4. ผู้แทนกรมการแพทย์และอนามัย	"
5. ผู้แทนกรมการฝึกหัดครู	"

6. ผู้แทนกรมวิชาการ	อนุกรรมการ
7. ผู้แทนกรมการศาสนา	"
8. ผู้แทนคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ	"
9. นางลิลลี่ สุทธิ	อนุกรรมการและ
เลขานุการ
10. นางผ่องลักขณ์ สุนสวัสดิ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
คานอนามัย
11. นางพรธเนษา วุฒิการณ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
คานการศึกษา
4. คณะอนุกรรมการชาวเขาสาขาชาวกรอง ประกอบด้วย	
1. อธิบดีกรมประมวลชาวกลาง	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมการปกครอง	"
4. ผู้แทนสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ	"
5. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจภูธร	"
6. ผู้แทนกองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ
(กรป.กลาง)	"
7. ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน	"
8. ผู้แทนศูนย์รักษาความปลอดภัย กองบัญชาการทหารสูงสุด	"
9. ผู้แทนสำนักนโยบายและแผนมหาดไทย	"
10. นายพิมพ์ศักดิ์ สุวรรณทัต	อนุกรรมการและเลขานุการ
11. นางกาญจนา เวปุลละ	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

5. คณะกรรมการชาวเขาสาขาชาวเขาสัมพันธ์ ประกอบด้วย
1. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกรมส่งเสริมการเกษตร	"
4. ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข	"
5. ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ	"
6. ผู้แทนศูนย์ประสานงานช่วยเหลือชาวเขา
113 ศอ.ป.ก.อ.รมน.	"
7. นายศักดิ์เกษม หุตะคม	อนุกรรมการและเลขานุการ
8. น.ส.รัตนา พิริยะมาสกุล	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
6. คณะกรรมการชาวเขาสาขาการปกครองและทะเบียน ประกอบด้วย
1. อธิบดีกรมการปกครอง	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	อนุกรรมการ
3. ผู้แทนกองทัพบก	"
4. ผู้แทนกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน	"
5. ผู้แทนสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	"
6. ผู้แทนกรมที่ดิน	"
7. นายอิระวัชร จันทระประเสริฐ	อนุกรรมการและเลขานุการ
8. น.ส. ชนิษฐา ธนพันธ์	อนุกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
7. คณะกรรมการชาวเขาตรวจสภาพพื้นที่ (ขอแต่งตั้งเพิ่ม)

• อำนาจหน้าที่

มีหน้าที่พิจารณาพื้นที่สำหรับจัดให้ชาวเขาได้ใช้เป็นที่ประกอบ การ เกษตร ฝืนใหญ่
ในบริเวณอันเหมาะสมเป็นแห่ง ๆ ไป ซึ่งบริเวณนั้น ๆ ใดมีการสำรวจและวางโครงการที่จะ
ดำเนินการพัฒนาไว้แล้ว

11. หน้าที่การตำรวจตระเวนชายแดน	อนุกรรมการ
12. นายอำเภอท้องที่มีชาวเขาอาศัยอยู่	"
13. พัฒนาการจังหวัด	"
14. สัตวแพทย์จังหวัด	"
15. หัวหน้าสถานีวิทยุกระจายเสียงจังหวัด (ถ้ามี)	"
16. เศรษฐกรจังหวัด	"
17. ประชาสงเคราะห์จังหวัด	"
18. พาณิชยจังหวัด	"
19. สหกรณ์จังหวัด	"
20. อุตสาหกรรมจังหวัด (ถ้ามี)	"
21. จาจังหวัด	"
22. อักษร-เลขจังหวัด	อนุกรรมการและเลขานุการ
23. หัวหน้าศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา	อนุกรรมการและเลขานุการ

ในกรณีไม่มีศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา ให้ประชาสงเคราะห์จังหวัด เป็นเลขานุการ และหากไม่มีประชาสงเคราะห์จังหวัด ให้จาจังหวัดเป็นเลขานุการ

3. การดำเนินงานเกี่ยวกับชาวเขาของหน่วยงานต่าง ๆ

1. กรมประชาสงเคราะห์

กรมประชาสงเคราะห์ได้รับมอบหมายจากคณะรัฐมนตรี ให้หน้าที่ดังนี้

1. เป็นสำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการชาวเขา ซึ่งมีหน้าที่

รับผิดชอบเกี่ยวกับชาวเขาในทุกกรณี และเป็นแหล่งกลางประสานงานเกี่ยวกับชาวเขา ในเขตปกติทั่วไป

2. ดำเนินการควบคุมโครงการและนโยบายที่คณะกรรมการชาวเขาได้ กำหนดไว้ และสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเห็นชอบ โดยมีกำลังเจ้าหน้าที่และงบประมาณแน่นอนประจำ จึงเท่ากับเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินงานกับชาวเขา

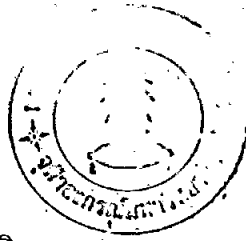
กรมประชาสงเคราะห์ได้แบ่งการดำเนินงานออกเป็นโครงการย่อย คือ
 นิคมสร้างตนเองสงเคราะห์ชาวเขา ศูนย์พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา ศูนย์วิจัย
 ชาวเขา และโครงการชาวเขาสัมพันธ์ ซึ่งจะกล่าวถึงโดยละเอียดในตอนต่อไป

2. ตำรวจตระเวนชายแดน (ตจด.)⁷

ตำรวจตระเวนชายแดน ได้พัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขาและประชาชน
 ไกลดงนาคคม เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2498 เป็นต้นมา โดยให้ความช่วยเหลือในด้าน
 แจกจ่ายสิ่งของ การอนามัย การศึกษา และการเกษตร เป็นงานซึ่งดำเนินไป
 ในการเสียดสละเพื่อบุณประโยชน์เป็นสำคัญ มุ่งให้เกิดความอยู่ดีกินดี และเพื่อความมั่นคง
 ตลอดจนปฏิบัติตามชายแดน โดยมีจุดประสงค์สำคัญดังต่อไปนี้

- พัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ สังคมไกลดงนาคคม ในด้านการอนามัย
 การศึกษา การเกษตร การอาชีพ การขนส่ง การค้า การตลาดและการสหกรณ์
- ป้องกันการตัดไม้ทำลายป่าและค่าน้ำดีด้วยการส่งเสริมให้ทำไร
 แบบถาวรแทนการทำไร่แบบเลื่อนลอย
- ป้องกันการปลุกผีด้วยการแนะนำส่งเสริมอาชีพอย่างอื่น ๆ ที่ให้รายได้
 เป็นเงินสดเท่าเทียมกัน
- ดำรงรักษาความสงบสุขตามพื้นที่ชายแดน และไกลดงนาคคม ให้ประชาชน
 ศรัทธาและมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
- ดำรงรักษาและสร้างเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น
- พัฒนาและสร้างเสริมแนวความคิดทางทหาร เกี่ยวกับการระวังป้องกัน
 และคุ้มครองหมู่บ้าน

⁷ อบรมศึกษาและวิจัยชาวเขา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, เรื่องเดิม หน้า 312 - 316

เมื่อเริ่มดำเนินการ กิจกรรมต่าง ๆ ดำเนินอยู่ในขอบเขตจำกัด
 ระยะต่อมาทางราชการและประชาชนได้ให้ความสนใจและสนับสนุนเป็นอย่างดี
 เฉพาะ งานพัฒนาและส่งเสริมสุขภาพ เราจึงมีขอบข่ายกว้างขวางมากกว่าแต่ก่อน
 ปัจจุบันนี้กิจกรรมที่สำคัญมีอาทิเช่น การรักษาพยาบาล การศึกษา ศูนย์พัฒนาการ
 ชาวเขา การขยายพันธุ์สัตว์และพืชเพื่อนแจกจ่าย การพัฒนาการเคลื่อนที่ (งานช่าง—
 สอน) การประชาสัมพันธ์ การบรรเทาภัย พิพธิภัยคนชาวเขา การส่งเสริมผลิตภัณฑ
 ชาวเขา โครงการชาวเขาในพระบรมราชานุเคราะห์และการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่
 และประชาชน.

การรักษาพยาบาลประชาชนเจ็บป่วย เป็นบริการที่เกิดกับตำรวจ
 ตระเวนชายแดน โดยปรกติแล้วเพื่อให้สามารถเข้าถึงประชาชนเพื่อให้การบริการ
 ผลสำเร็จ เมื่อส่งชุดลาดตระเวนออกตรวจตราในพื้นที่ ชุดลาดตระเวนหรือหน่วย
 ปฏิบัติการเคลื่อนที่ จะให้การรักษาพยาบาลในจังหวัดตามควรแก่กรณี นอกจากชุด
 ลาดตระเวนและหน่วยปฏิบัติงานเคลื่อนที่แล้ว หน่วยสนามทุกหน่วยซึ่งมีที่ตั้งประจำอยู่
 ในท้องที่นอกจากจะรักษาพยาบาลข้าราชการและครอบครัวแล้ว ยังต้องให้การช่วยเหลือ
 แก่ประชาชนในการบำบัดความเจ็บไข้ได้ป่วยด้วย ยิ่งกว่านั้นชุดปฏิบัติการเคลื่อนที่อื่น ๆ
 ต่างถือเป็นพันธกิจในการที่จะให้บริการในค่านนี้แก่ประชาชนอีกด้วย มีอาทิเช่น ชุดช่าง—
 สอน ชุดปฏิบัติการจิตวิทยาและชุดประชาสัมพันธ์

การศึกษา ตำรวจตระเวนชายแดนได้จัดตั้งโรงเรียนสอนประชาชน
 ไกลคมนาคมและชาวเขา ระดับชั้นประถมศึกษา มีการมอบโอนให้องค์การบริหารส่วน
 จังหวัดรับไปดำเนินการ หากพร้อมที่จะรับโอน เริ่มตั้งแต่ปี 2498 ถึงปัจจุบันได้จัดตั้ง
 โรงเรียนจำนวน 424 โรงเรียน โอนให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด 187 โรงเรียน
 ยุบเลิก 32 โรงเรียน ปัจจุบันยังคงดำเนินการอยู่ 205 โรงเรียน ในจำนวนนี้เป็นโรงเรียน
 ชาวเขาจำนวน 53 โรงเรียน (จัดตั้งไว้แต่เริ่มศกจำนวน 122 โรงเรียน)

การจัดตั้งโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนนั้น ระยะเวลาเริ่มแรกจัดทำเป็น
อาคารชั่วคราว ภายพระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี โรงเรียน
พระราชทานเป็นอาคารถาวรจึงเกิดขึ้น เริ่มในปี 2507 เป็นต้นมา

ตำรวจตระเวนชายแดนได้เล็งเห็นความสำคัญจากกิจการลูกเสือ ซึ่งเป็น
กิจการสากลที่สามารถสร้างความเป็นพลเมืองดีในหมู่ประชาชน และใฝ่ดำเนินภารกิจเกี่ยวกับ
ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญและลูกเสือชาวบ้าน

ศูนย์พัฒนาการชวเขาเป็นตัวอย่างหรือแหล่งเผยแพร่ความเจริญทางเกษตร
ในหมู่บ้านชวเขา หมู่บ้านจึงเป็นที่ตั้งศูนย์พัฒนาการชวเขา เป็นหมู่บ้านหลักมีหมู่บ้าน
บริวารตามสมควร ศูนย์พัฒนาแต่ละแห่งจะประกอบด้วยอาคารศูนย์พัฒนาการ แปดสาธิต
การเกษตร คอกสัตว์ อาคารโรงเรียน และมีชุดพัฒนาชวเขาชุดละ 5 นาย ซึ่งได้รับ
การฝึกอบรมแล้วประจำทำงานอยู่ในหมู่บ้าน ปัจจุบันมีศูนย์พัฒนาการชวเขาดังอยู่ในเขต
ภาคเหนือจำนวน 46 แห่ง

การดำเนินงานให้ความช่วยเหลือแก่ชวเขาและประชาชนใกล้เคียงมาคมนั้น
การให้ความช่วยเหลือในด้าน การเกษตร เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งประการหนึ่ง เพราะบุคคล
เหล่านี้ดำรงชีพการเกษตร เป็นสำคัญ ดังนั้นเพื่อให้ได้พันธุ์สัตว์และพืชไว้แจกจ่าย จึงได้มี
โครงการนี้ขึ้น โดยมีความมุ่งหมายเพื่อทำการผสมพันธุ์สัตว์และพืช เพื่อแจกจ่ายให้
ประชาชน

ชุดสวนหรือหมวดพัฒนาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นชุดปฏิบัติการ
เคลื่อนที่ออกไปให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนในด้านงานช่างสนาม เช่น การขุดบ่อน้ำ
การสร้างและซ่อมสะพาน การสร้างและซ่อมถนน การวางระบบน้ำประปา การก่อสร้าง
และซ่อมแซมอาคาร การให้การรักษาพยาบาล เหล่านี้เป็นต้น

นอกจากซุกข้างสนามแล้ว หมวกตำรวจตระเวนชายแดน หมวกอาวูชิ หมวกหนูนเคลื่อนที่เร็วและชุดเผ่าตำรวจชายแดน ยังให้การช่วยเหลือประชาชนในลักษณะ การพัฒนาการเคลื่อนที่อีกด้วย อาทิเช่น การซุกบ่อน้ำ การสร้างขอมสะพานและถนน การสร้างอาปนสถาน การสร้างศาลาประชาคม หรือสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อื่น ๆ

เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน ตำรวจตระเวนชายแดนได้จัดซุกประชาสัมพันธ์ออกปฏิบัติงานเป็นครั้งคราวหรือจัดทำใบปลิวและโปสเตอร์โฆษณากิจการให้ประชาชนทราบ ตลอดจนการจัดนิทรรศการ เป็นครั้งคราวตามควรแก่กรณี นอกจากนี้ยังได้จัดส่งซุกปฏิบัติการจิตวิทยาออกไปปฏิบัติงานในพื้นที่ต่อแหลม เพื่อลดล้างการโฆษณาชวนเชื่อของฝ่ายตรงกันข้าม และสร้างเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าหน้าที่รัฐบาลกับประชาชน

ภัยจากธรรมชาติจะเกิดขึ้นเมื่อใด ณ ที่ใด ไม่มีผู้ใดทราบได้ เนื่องจากมีหน่วยตั้งกระจายกันอยู่ จึงได้ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ประสบภัยและที่เดือดร้อน เพื่อเป็นการบรรเทาความทุกข์ร้อน ส่วนใหญ่เป็นการนำสิ่งของพระราชทานซึ่งได้รับจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มุลนิธิราชประชานุเคราะห์และประชาชน ไปแจกจ่ายผู้เดือดร้อน ซึ่งประสบอัคคีภัย วาตภัย อุทกภัยและซัดสนยาภจน รวมทั้งให้การช่วยเหลือในเรื่องการรักษาพยาบาลและงานช่างสนาม ก่อนที่หน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงจะเดินทางเข้าไปถึง

ได้จัดตั้งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติขึ้นเมื่อปี 2503 โดยองค์การ สบอ. เป็นผู้บริจาคเงินทุนจัดสร้างขึ้นต้นเป็นเงิน 48,252.50 บาท เป็นการรวบรวมศิลปวัฒนธรรม เพื่อการศึกษาและเผยแพร่ให้ประชาชนทราบ ปัจจุบันได้รวบรวมเครื่องแต่งกาย เครื่องประดับ เครื่องดนตรี เครื่องใช้สอย เครื่องเหล็ก เครื่องจักสาน เครื่องเงินของชาวเขาเผ่าต่าง ๆ เช่น แมว เขามูเซอ อีโก้ ลีซอและกะเหรี่ยง

กิจกรรมที่สำคัญยิ่งอีกประการหนึ่งก็คือ การส่งเสริมศิลปหัตถกรรมชาวเขา เพื่อให้ชาวเขามีรายได้จากสินค้าหัตถกรรม โดยการแจกวัสดุและแม่พิมพ์ชาวเขาไปผลิต คำว่าวจระเวณชายแดนเป็นตัวแทนจัดจำหน่ายโดยการแจกจ่ายแรงในการผลิตให้กับชาวเขา ผลิต มีชาวเขาร่วมโครงการมากกว่า 50 หมู่บ้าน จำนวนประมาณ 2000 คน ผลิต ภัณฑ์ที่เป็นตัวแทนจัดจำหน่าย เช่น เสื้อผ้า เครื่องประดับ ลายปัก เครื่องดนตรี เครื่องเงิน เหล่านี้เป็นต้น

การส่งเสริมเศรษฐกิจชาวเขาเป็นการดำเนินการ 3 อย่างไปพร้อมกันคือ การผลิต การค้า และการตลาด จุดมุ่งหมายสำคัญได้แก่การสร้างความเป็นปึกแผ่นทาง เศรษฐกิจให้กับชาวเขา ผูกชาวเขาทำการค้า สามารถดำเนินการในรูปสหกรณ์ได้ใน ที่สุด กิจกรรมสำคัญตามโครงการนี้ได้แก่การจัดตั้งร้านค้าชาวเขาโดยการคัดเลือก ชาวเขาเข้ารับการฝึกอบรมในทางปฏิบัติและทฤษฎีเกี่ยวกับการค้า แล้วส่งกลับไปจัดตั้ง ร้านค้าในหมู่บ้านของตน ปัจจุบันได้จัดตั้งร้านค้าจำนวน 10 แห่ง ได้เริ่มงานมาแต่ ปี 2512 ได้รับเงินพระราชทานสำหรับโครงการ จำนวน 342,800 บาท

การส่งเสริมการเกษตรชาวเขา เป็นการดำเนินงานเพื่อยกระดับมาตรฐาน การเกษตรของชาวเขา จากการทำไร่เลื่อนลอยมาเป็นการทำไร่แบบถาวร อีกทั้งส่งเสริม การค้าและการตลาด เพื่อให้ผลผลิตผลออกสู่ตลาด เพื่อให้ชาวเขาเลิกปลูกฝิ่นในที่สุด กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการไปแล้วคือ การธนาคารชาว การปลูกหมอนเลี้ยงไหม การเลี้ยงสัตว์ โรงงานผลไม้กระป๋อง การกำจัดศัตรูพืช และการปลูกพืชเมืองหนาว มีหมู่บ้าน ในโครงการ 31 หมู่บ้าน เริ่มดำเนินงานในปี 2512 ผู้ร่วมงานเป็นอาสาสมัครทั้งสิ้น

ในด้านการศึกษาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับชาวเขานี้ มีหลักสูตรการศึกษา อบรมจำนวน 11 หลักสูตรด้วยกันคือ หลักสูตรวิชาครูและการพัฒนาการ การผลิตอุปกรณ์ การสอน ลูกเสือสำรอง ลูกเสือสามัญ ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือสำรองชั้น พิธีฯ ผู้บังคับบัญชา ลูกเสือสำรองชั้นลูกแบคจ ลูกเสือชาวบ้าน ชุดพัฒนาการชาวเขา ชุดช่างสนาม งานช่าง ฝีมือชาวเขา และการอบรมศึกษาฤดูร้อน (อ.ส.ร.) ของครูสภา ทั้งนี้เพื่อเป็นการพัฒนา ขีดความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการพัฒนาและสงเคราะห์ชาวเขา

3. กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.)

เนื่องจากยังมีชาวเขาอยู่จำนวนไม่น้อยที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่มีการแทรกซึมบ่อนทำลายของฝ่ายคอมมิวนิสต์ ซึ่งหน่วยงานปกติเช่นกรมประชาสงเคราะห์ไม่สามารถเข้าไปปฏิบัติงานได้ จึงเป็นเหตุให้ฝ่ายตรงข้ามดีโอกาสปลดบันและคุกคามชาวเขาอยู่ตลอดเวลา ทำให้ชาวเขาอยู่บริสุทธ์ซึ่งไม่อาจทนต่อการข่มขู่โศภพพหลบภัยมาพึ่งทางราชการอยู่เสมอ ๆ ดังนั้น กองอำนวยการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ (กอ.ปค.) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์โดยตรงอยู่แล้ว จึงได้เริ่มดำเนินการด้านชาวเขา โดยกำหนดนโยบายไว้ดังนี้⁸

1. พัฒนาทัศนคติและพฤติกรรมของเจ้าหน้าที่รัฐบาลในการปฏิบัติกรสนับสนุนช่วยเหลือการปกครองชาวเขาให้ปฏิบัติกรด้วยความยุติธรรมตามตัวบทกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการตั้งชาวเขามาเป็นฝ่ายรัฐบาล และสนับสนุนรัฐบาล
2. วางหลักกรและดำเนินการ เปลี่ยนท่าทีและพฤติกรรมของชาวเขาให้เป็นฝ่ายรัฐบาล และสนับสนุนรัฐบาล
3. พัฒนาชาวเขาในคานสังคมและ เศรษฐกิจ ควบกรวางแผนทางพัฒนาทั้งในคานจิตใจ และพัฒนาหมู่บ้านชาวเขา ตลอดจนส่งเสริมให้ชาวเขามีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นการยกระดับการครองชีพ จัดให้มีการบริการสาธารณะ การศึกษา การอนามัย ที่จำเป็น
4. ปรับปรุงระบบการปกครองใหม่กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ที่เป็นชาวเขา ขึ้นปกครองการดำเนินการใด ๆ จะต้องยึดถือประเพณีของชาวเขาเป็นหลัก
5. กำหนดมาตรการให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนให้การคุ้มครองให้พ้นจากการข่มเหง รังแก และคุกคามจากฝ่ายคอมมิวนิสต์

⁸ คำสั่ง กอ.ปค. ที่ 134/2511 ลงวันที่ 20 ธันวาคม 2511 เรื่องนโยบายการดำเนินการต่อชาวเขา

6. การปราบปรามชาวเขาที่เป็นฝ่ายคอมมิวนิสต์ และ/หรือให้การสนับสนุนต่อฝ่ายคอมมิวนิสต์ ให้ดำเนินการโดยถือหลักการ เจริญจากกลอง ใจวิเศษ ใจกล้ามาเป็นฝ่ายเรา หากกลุ่มบุคคลใดซึ่งหมายถึงกลุ่มบุคคลที่ก่ออาชญากรรมในป่าและแกนนำของคอมมิวนิสต์ในหมู่บ้านที่ไม่สามารถกลับใจได้ และมีความจำเป็นโดยแท้จริง จึงใช้วิธีการทำลาย

7. ไม่ควรอพยพชาวเขาจากถิ่นฐานเดิม หากมีความจำเป็นจะต้องอพยพควย เหตุผลในการปราบปราม ก็ควรทำการอพยพไปในท้องถิ่นที่ชาวเขาพอใจและต้องช่วยเหลือชาวเขาอพยพเหล่านั้นตามความจำเป็น และ เมื่อหมดความจำเป็นควรอพยพกลับถิ่นที่เดิม สำหรับชาวเขาที่ต้องการอพยพออกนอกประเทศ ให้สนับสนุนให้อพยพออกไปได้ แต่จะต้องป้องกันมิให้อพยพกลับเข้ามาอีกในภายหลัง

ทั้งนี้ ได้แต่งตั้งคณะที่ปรึกษาชาวเขา⁹ ซึ่งต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2513 ได้ทำการ เปลี่ยนแปลงชื่อเป็นคณะเจ้าหน้าที่โครงการชาวเขา¹⁰ ให้เป็นผู้ดำเนินการตามนโยบายที่ได้วางไว้ คณะเจ้าหน้าที่ชุดนี้ประกอบด้วย

1. ผู้แทนกองอำนาจการป้องกันและปราบปรามคอมมิวนิสต์ เป็นหัวหน้าคณะ (กอ.ปค.)
2. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจภูธรชายแดน (ภชด.) เป็นเจ้าหน้าที่
3. ผู้ตรวจราชการกรมการปกครอง "
4. หัวหน้ากองสงเคราะห์ชาวเขา "

⁹ คำสั่ง กอ.ปค. ที่ 92/2511 ลงวันที่ 5 สิงหาคม 2511 เรื่อง แต่งตั้งคณะที่ปรึกษาชาวเขา

¹⁰ คำสั่ง กอ.ปค. ที่ 63/2513 ลงวันที่ 27 ตุลาคม 2513 เรื่อง แต่งตั้งคณะเจ้าหน้าที่โครงการชาวเขา

การดำเนินงานของ กอ.ปค. ในระยะนี้ได้แก่การจัดตั้งศูนย์อพยพชาวเขาขึ้นเพื่อรับชาวเขาที่อพยพหลบภัยคอมมิวนิสต์มาพึ่งทางราชการ หรือทางราชการต้องการให้อพยพออกไปจากบริเวณพื้นที่ที่จะต้องดำเนินการปราบปราม โดยให้การช่วยเหลือเอนกประการ เช่น การจัดแบ่งที่ดินให้ชาวเขาประกอบอาชีพ ส่งเสริมการเกษตรตามหลักวิชาการ ให้การศึกษาและการสงเคราะห์ต่าง ๆ ที่จำเป็น ตลอดจนดำเนินการฝึกชาวเขาให้เป็นกองกำลังรักษาหมู่บ้าน โดยเรียกว่ากองร้อยชาวเขา-อาสาสมัคร ขึ้นด้วย

ปัจจุบัน กอ.ปค. ได้ตั้งศูนย์อพยพชาวเขาขึ้นแล้วในจังหวัดต่าง ๆ 5 จังหวัด คือ ตาก เชียงราย น่าน เพชรบูรณ์ และกำแพงเพชร

4. โครงการพระบรมราชานุเคราะห์ชาวเขา ¹¹

โครงการพระบรมราชานุเคราะห์ชาวเขาเป็นหน่วยงานในพระบรมราชูปถัมภ์ ให้ความช่วยเหลือชาวเขาในด้านการศึกษา ความเป็นอยู่ของชาวเขาให้ดีขึ้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเริ่มมีพระราชดำริที่จะพระราชทานความช่วยเหลือแก่ชาวเขาเมื่อใกล้เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับที่ตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ และได้ทรงเยี่ยมชาวเขา ทรงมีพระราชดำริว่า ชาวเขาต้องการความช่วยเหลือในด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค จึงทรงจัดตั้งโครงการนี้ขึ้น และเริ่มดำเนินงานเมื่อ พ.ศ. 2513 ที่หมู่บ้านแม่วางหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ได้พระราชทานพันธุ์หมูเลือก 50% และอาหารหมูคือต้นธูปขาวโพศ ชาวพ่าง นับเป็นจุดเริ่มต้นของการให้ความช่วยเหลือ

¹¹ ชมรมศึกษาและวิจัยชาวเขา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, วิจัยชาวเขา 2512 - 2515 (กรุงเทพฯ : 2517), หน้า 281

ทางลานเกษตร จากนั้นจึงทรงมีพระราชดำริที่จะพระราชทานพันธุ์พืชอื่น ๆ ที่เหมาะสมแก่
อากาศถึง เมืองหนาวแถวเขาควย เช่น แอปเปิ้ล ลูกท้อ ลูกพลับ ถั่วแดง นอกจากนี้
นั้นยังพระราชทานพันธุ์สัตว์อื่น ๆ เช่น วัวบราม่า ห่าน และแกะ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของโครงการในการให้ความช่วยเหลือแก่ชาวเขา มี 3 ข้อใหญ่คือ

1. เพื่อรักษาทรัพยากรและชื่อเสียงของประเทศ
2. เพื่อช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์
3. เพื่อความมั่นคงและปลอดภัยของประเทศ

ทุนดำเนินงาน เป็นพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์รวมกับเงินที่มีผู้บริจาคทอดเกล้าฯ
ถวายโดยเสด็จพระราชกุศล นอกจากนั้นองค์การสหประชาชาติ ซึ่งมีสำนักงานอยู่ใน
ประเทศไทยก็ส่งเสริมให้ชาวเขาปลูกพืชอื่นแทนฝิ่น จึงได้ส่งพนักงานและเงินมาช่วย
โครงการนี้มาเป็นประจำ

การเลือกหมู่บ้านปฏิบัติงาน เลือกหมู่บ้านที่เป็นศูนย์กลางการติดต่อของ
ชาวเขา ซึ่งสามารถติดต่อกับชาวเขาในเขตอื่น ๆ ได้อย่างกว้างขวาง ปัจจุบันมี
หมู่บ้านในโครงการประมาณ 40 หมู่บ้าน ส่วนใหญ่อยู่ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ นอกนั้น
อยู่ในจังหวัดเชียงราย น่าน และแม่ฮ่องสอน

ในด้านารให้ความช่วยเหลือนั้น โครงการเน้นให้ความช่วยเหลือด้าน
เกษตรคือ พยายามให้ชาวเขาปลูกพืชที่หาราคาค่าแทนฝิ่น สิ่งที่จูงใจให้ชาวเขาหันมา
ปลูกพืชแทนฝิ่นก็คือการที่ชาวเขาได้มีการติดต่อกับคนพื้นราบบ่อย ๆ จึงรู้ด้วยตนเอง
ว่า ผลไม้บางอย่างขายไคราค่าดีมาก เช่น แอปเปิ้ล ลูกท้อ เขาจึงตั้งใจเมื่อได้รับ
พระราชทานพันธุ์พืชเหล่านี้ และเต็มใจทดลองปลูกดู ทรงซื้อที่ดินบนคอกยปุ๋ย อำเภอ-
หางดง จังหวัดเชียงใหม่ ให้ชื่อว่า "สวนสองแสน" และที่บ้านคอกยปุ๋ย อำเภอปาง
อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ให้ชื่อว่า "สวนพันห้า" ไร่เป็นที่ทดลองไม่ผลเมืองหนาวด้วย
นอกจากนี้ยังได้ส่งเสริมให้มีการเลี้ยงแกะ วัว เนื้อ ไก่ หมู ไข่ไก่ ไก่ดำ ไก่ขาว ไก่ดำ ไก่ขาว

การให้พันธุ์พืชทดลองปลูกแถวเขานัน เป็นการให้เมล็ด คือ เมล็ดข้าวเขา เก็บเกี่ยวผลได้จำนวนไร่ เมล็ดพันธุ์คน โดยมีดอกเบ็ญเล็กน้อย เชนให้เมล็ดถั่วแดง 10 เมล็ด ข้าวเขาจะออกไร่คน 14 เมล็ด เพื่อทางโครงการจะได้มีเมล็ดพันธุ์ ไปให้ชาวเขาในที่อื่น ๆ ทดลองปลูกด้วย โครงการธนาคารทอกไร่หลักเดียวกันนี้ ในการให้เมล็ด โครงการจะจัดซื้อเมล็ดและจำนวนที่ขี้มไว้ และกำหนดเวลาให้เมล็ด การขอพันธุ์คน จะขอคืนแต่เฉพาะจากผู้ที่ปลูกได้ผลเท่านั้น ถ้าปลูกไม่ไคผลหรือไม่ไคผล น้อยก็ไม่เอาคืน แต่บางแห่งที่ปลูกก็ไคผลดีมาก เชน ที่คอยอองซาง เป็นเหมือน ศูนย์กลางใหญ่ของหมู่บ้านในโครงการ เพราะที่นั่นปลูกแอปเปิล และทอกไคผลที่สุด สามารถจะเอาเมล็ดที่ไคจากผลผลิตที่นั่น ไปแจกเป็นพันธุ์แก่ที่อื่น ๆ ได้ หรือที่หมู่บ้าน แง่ไค ซึ่งเป็นหมู่บ้านของชาวเขาเผ่าแมวกปลูกทอกไร่มากจนเกือบจะหาเงินไม่ไคแล้ว เพราะชาวเขาแทบทั้งหมดจะมาปลูกด้วยกันเพื่อนำมาขายชาวพื้นราบ

อุปสรรคที่ทำให้ชาวเขาปลูกพืชทดลองไม่ไคผล คือ อากาศและน้ำ พันธุ์พืช บางอย่างต้องการอุณหภูมิที่เหมาะสม ถ้าเย็นจัดหรือร้อนจัดเกินไปก็ไม่ไคผลลงตามเท่าที่ ควร นอกจากนี้ก็มีเรื่องศัตรูพืชซึ่งต้องเฝ้าระวัง แต่เนื่องจากไม่คอยน้ำ ชาวเขา จึงไม่คอยไคผล พืชจึงไคผลไม่เต็มที่ โครงการก็ได้ติดตามคุณผลการปลูกพืชของชาวเขา โดยไซเฮลคอปเตอร์ตรวจทุกอาทิตย์ อาทิตย์ละ 3 หมู่บ้าน นอกจากนี้ยังมีอาจารย์ และนักศึกษาทางการ เกษตรจากมหาวิทยาลัย ตลอดจนเจ้าหน้าที่จากกรมวิชาการ เกษตร เจ้าหน้าที่จากกรมประมงประมง เคราะห์และพวก เกษตรอาชีวศึกษาและยังได้รับความช่วยเหลือ จากหน่วยงานอื่น ๆ ที่ทำงานในแนวเดียวกัน เชน ตรค., กอ.ปค., กรป.กลาง, กรมประมงประมง เคราะห์ และกองทัพอากาศที่ไซเฮลคอปเตอร์ไซทุกอาทิตย์

ทางด้านตลาดนั้น ในปีก่อน ๆ ทางโครงการได้หาพ่อค้าไปรับซื้อพืชผล แต่ปัจจุบันชาวเขาน้ำพืชที่ปลูกไคลงมาขายเอง โดยสำนักงานขององค์การสหประชาชาติ เป็นผู้จ่ายเงินแทนไปก่อน และให้พอกามาซื้อทีหลัง แต่ต่อมา ทางโครงการติดคอกให้พอกา ไปซื้อจากชาวเขาโดยตรง ราคาซื้อขายนั้น โครงการไม่ไคควบคุม เพียงแต่ตั้งราคา ให้เป็นมาตรฐานไว้ เชน ถั่วแดงหลวง ตั้งราคาขายปลีกก็โลกริมละ 10 บาท เป็นต้น

นอกจากทางด้านเกษตรแล้ว โครงการยังให้ความช่วยเหลือด้านการศึกษา ซึ่งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงจัดการ และสำรวจตระเวนชายแดน เป็นผู้จัดสร้างโรงเรียนให้การศึกษาแก่ชาวเขา นอกจากนี้ด้านการรักษาพยาบาลผู้เจ็บป่วย พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ พระราชทานแพทย์หลวงไปรักษาพยาบาลชาวเขาตามหมู่บ้านต่าง ๆ

5. กองอำนวยการกลางรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (กรป.กลาง) ¹²

1. การส่งเสริมปลูกชา

จัดทำแผนงานการส่งเสริมปลูกชาโดยให้อยู่ในความอำนวยการของหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เชียงใหม่ การดำเนินงานครั้งนี้ได้รับความช่วยเหลือทางด้านผู้เชี่ยวชาญจากมิตรประเทศ เพื่อสำรวจวางแผนงาน และมีกอบรมเจ้าหน้าที่สำหรับงานช่วยเหลือชาเขานันท์ได้กำหนดไว้ในขั้นต้นดังนี้

1.1 ส่งเสริมให้ชาวเขาปลูกชาโดยจัดเป็นกลุ่ม ๆ ละประมาณ 10 - 15 คน ในพื้นที่โดยเฉลี่ยคนละ 5 ไร่ เมื่อรวมได้ประมาณ 7 - 10 กลุ่ม หรือในพื้นที่ประมาณ 500 ไร่ จะสามารถจัดตั้งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กเพื่อรับซื้อใบชาได้

1.2 ดำเนินการฝึกอบรมและช่วยเหลือทางเทคนิคเกี่ยวกับการปลูกชา รวมทั้งจัดหาพันธุ์ชาจากต่างประเทศที่นิยมบริโภคสมัยนิยม เช่น ไต้หวัน

1.3 กล่าชาที่ไซส์นิยมสนุนั้น เป็นพันธุ์ที่ได้คัดเลือกและผ่านการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ในปี 2515 หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่เชียงใหม่ สามารถผลิตกล้าชาสนุนได้ประมาณ 6 แสนคน คาดว่าในปีที่ 6 หรือปี พ.ศ. 2520 จะมีชาที่สนุนแล้วประมาณ 6 ล้านคน

¹² กรมประชาสงเคราะห์, การดำเนินงานบางประการ เกี่ยวกับชาวเขาในประเทศไทย, (เอกสารพิมพ์อัคราเนา) 2516 หน้า 21

1.4 กรป.กลาง ใ้วางแผนงานสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ในปี 2519 เพื่อช่วยเหลือชาวเขาที่ปลูกชาอย่างน้อย 3 โรงงาน

1.5 คาดว่ารายได้ของปลูกชานับตั้งแต่ปีที่ 5 เป็นต้นไป จะมีรายได้ ประมาณปีละ 2,000 บาทต่อไร่ ซึ่งคาดว่าผลผลิตชาสดจะเป็นประมาณปีละ 2 ล้าน กก. หรือชาที่คั่วเนกรรวิธีแล้วประมาณปีละ 5 แสน กก.

2. การผลิตเมล็ดพันธุ์ผักและไม้ผล

จัดทำแผนงานพัฒนาอาชีพเพื่อช่วยเหลือชนชาวเขาและราษฎรในพื้นที่ราบ บริเวณใกล้เคียง ให้ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง โดยจัดหาพื้นที่ พันธุ์พืช และแนะนำทางเทคนิคให้ แผนงานนี้ได้เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2515 และปรากฏผลในชั้นต้น ดังนี้

2.1 การผลิตเมล็ดพันธุ์ผัก ใ้ส่งเสริมให้ปลูกผักที่นิยมบริโภคหลายชนิด เพื่อส่งออกสู่ตลาด และเก็บเมล็ดพันธุ์ในพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ ที่อำเภอเชียงดาว อำเภอฝาง และกิ่งอำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนที่จังหวัดเชียงราย ใ้เริ่มที่อำเภอเชียงแสน

2.2 การปลูกไม้ผล ใ้เริ่มงานส่งเสริมการปลูกไม้ผลเมืองหนาวที่ได้ผ่านการวิจัยพันธุ์เรียบร้อยแล้ว โดยมีแผนจะทดลองปลูกดินจี่ สาดี้ และท้อ ในพื้นที่จังหวัด เชียงใหม่ และจังหวัดเชียงราย ซึ่งเตรียมพื้นที่ไว้ในชั้นต้นประมาณ 70 ไร่

3. การเลี้ยงโค

จัดทำโครงการขยายผลิตผลโปรตีน เริ่มตั้งแต่ปี 2511 โดยจัดตั้งศูนย์ผลิต และวิจัยปศุสัตว์ที่อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ผลิตผลโปรตีนที่อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา

และจะจัดตั้งศูนย์ขยายพันธุ์สัตว์ขึ้นที่อำเภอฮอด และอำเภอเชิงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เริ่มตั้งแต่ปี 2515 ซึ่งได้เปิดการอบรมชาวเขาเผ่าแม้วและยาง (กะเหรี่ยง) ไปแล้ว รวม 2 รุ่น 25 คน รวมทั้งสนับสนุนวัสดุที่โดยสมเทียมให้แล้วคนละ 1 ตัว ซึ่งศูนย์ขยายพันธุ์สัตว์ในจังหวัดเชียงใหม่เอง ได้จัดเตรียมพื้นที่ไว้สำหรับทำศูนย์ผสมเทียม และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ จำนวนประมาณ 40,000 ไร่ เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคพันธุ์เนื้อ แกะขาวเขา และชาวพื้นราบพวกละประมาณ 20,000 ไร่ ส่วนในจังหวัดเชียงใหม่ แผนจัดตั้งศูนย์ขยายพันธุ์สัตว์ในปี 2517

4. การบริการช่วยเหลือด้านอื่น ๆ

4.1 การส่งเสริมทางการศึกษา กรป.กลาง ได้ดำเนินการช่วยเหลือด้วยการสร้างโรงเรียนสำหรับชาวเขา พร้อมทั้งจัดหาวัสดุอุปกรณ์เกี่ยวกับการศึกษา และจ้างครู โดยเริ่มตั้งแต่ปี 2515 ผลการสนับสนุนมีดังนี้

4.1.1 สร้างโรงเรียนชาวเขาที่อำเภอพร้าว อำเภอฝาง และกิ่งอำเภอแม่อาย จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนในจังหวัดเชียงราย ได้จัดสร้างไว้ที่อำเภอแม่จัน

4.1.2 จ้างครูช่วยสอนชาวเขา จำนวน 10 คน เพื่อสอนในโรงเรียนที่อำเภอพร้าว และอำเภอเชิงดาว

4.1.3 จัดทำโครงการเลี้ยงเด็กชาวเขาที่มีอายุ 4 - 8 ขวบ เพื่อรับการศึกษาและอบรมอาชีพ ขณะนี้ได้รับชาวเขาเผ่าต่าง ๆ ไว้ที่ฐานปฏิบัติการ นพค. เชียงใหม่ 60 คน

4.1.4 ดำเนินการช่วยเหลือให้ทุนการศึกษาแก่เด็กชาวเขา 7 คน

4.2. การจัดตั้งสถานีวิจัยกระจายเสียง กรป.กลาง ได้จัดตั้งสถานีวิจัย 914 กำลังส่ง 25 กิโลวัตต์ ที่อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย เพื่อเผยแพร่ความรู้ และให้ข่าวสารที่ถูกต้องต่อชนชาวเขาในภาคนี้

6. คณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ¹³

เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2514 ได้มีการลงนามร่วมกันระหว่างผู้แทนองค์การสหประชาชาติ และประธานคณะกรรมการปราบปรามยาเสพติดให้โทษ ในฐานะผู้แทนรัฐบาลไทย โดยสหประชาชาติจะให้ความช่วยเหลือในการส่งเสริมให้ชาวเขาเลิกปลูกฝิ่นและสูบฝิ่น และในปี พ.ศ. 2515 ได้เริ่มดำเนินการไปแล้วดังนี้ คือ

1. ผู้แทนทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายสหประชาชาติได้จัดสร้างศูนย์ทดลองชาวเขาขึ้นที่คอยปุย ณ บ้านข้างเคียน โดยจัดสร้างบ้านพัก ห้องเรียน เพื่อให้ชาวเขาได้เข้ารับการศึกษาอบรม เกี่ยวกับวิธีการปลูกพืช เช่น มันฝรั่ง ถั่วเหลือง ชา กาแฟ ชาวดินจี ทอ แอปเปิ้ล แพร์ งา ละหุ่ง และการปลูกผักต่าง ๆ นอกจากนั้น จะได้มีการสอนชาวเขาให้เลี้ยงสัตว์และเลี้ยงไหมอีกด้วย เมื่อชาวเขาเหล่านี้ได้รับการอบรมเสร็จแล้ว ก็จะมีความรู้พอที่จะนำไปปฏิบัติต่อไป

2. ทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายสหประชาชาติได้ดำเนินการคัดเลือกหมู่บ้านทดลองขึ้นเพื่อทำการทดลองปลูกพืชดังกล่าวในข้อ 1 โดยเลือกหมู่บ้านทดลอง ซึ่งมีหมู่บ้านอื่น ๆ ใกล้เคียงล้อมรอบอยู่ ณ หมู่บ้านทดลองนี้ จะได้ทำการปลูกพืชดังกล่าวข้างตน และเมื่อชาวเขาที่ไปรับการอบรม ณ ศูนย์ทดลองชาวเขาเสร็จสิ้นแล้ว ก็จะไ้มาเห็นสภาพการปลูกพืชต่าง ๆ ณ หมู่บ้านที่ตนอยู่ นอกจากนั้นชาวเขาอื่น ๆ ซึ่งอยู่ในหมู่บ้านเหล่านี้ก็จะไ้มาคว้วิธีการในการปลูกพืช เพื่อนำไปปลูกในหมู่บ้านของตนต่อไป คณะกรรมการทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายสหประชาชาติได้เลือกหมู่บ้านทดลองดังต่อไปนี้ คือ บ้านแม่โตคอยอ่างขาง คอยสามหมื่น บ้านแม่ขุนกลาง จังหวัดเชียงใหม่ ณ หมู่บ้านดังกล่าวนี้ จะไ้มีการทดลองปลูกพืชดังกล่าวข้างตน โดยผู้ที่สำเร็จจากมหาวิทยาลัย เกษตรที่เชียงใหม่ และกรุงเทพมหานคร ซึ่งจะไปประจำอยู่ตามหมู่บ้านทดลองดังกล่าวนี้แห่งละ 1 คน ซึ่งขณะนี้กระทรวงเกษตรได้ส่งไปแล้ว รวม 3 นาย

7. กรมป่าไม้ 14

1. จ้างแรงงานชาวเขา เผาหญ้า เชื้อเป็นจำนวนมาก เพื่อบูรณะและส่งเสริม
สร้างป่า ที่จังหวัดตาก
2. ที่บ้านปาง คอยเต่า จังหวัดเชียงใหม่ จ้างกะเหรี่ยงปลูกป่าสัก
3. ที่บ่อหลวง อำเภอตอตก จังหวัดเชียงใหม่ จ้างแรงงานชาวเขา
ปลูกสวนป่าสน เป็นเนื้อที่ 14,000 ไร่เศษ

ในหนังสือชี้ให้เห็นถึงนโยบายของรัฐบาลและองค์การบริหารงานชาวเขา อันประกอบด้วยคณะกรรมการและอนุกรรมการสาขาต่าง ๆ ซึ่งมาจากหน่วยราชการ ทั้งด้านพลเรือน ทหาร และตำรวจ ไม่น่ากว่า 25 หน่วยงาน ทั้งนี้เพราะการพัฒนา และส่งเสริมชาวเขาให้บังเกิดผลดียิ่งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีโครงการ และวิธีดำเนินงานที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพข้อเท็จจริงนั้น จำเป็นต้องร่วมมือกัน อย่างใกล้ชิดในระหว่างเจ้าหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมชาวเขา ในหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากพิจารณาตามหลักการแล้วก็น่าที่จะทำให้ งานพัฒนาและส่งเสริมชาวเขาดำเนินไปอย่างก้าวหน้า แต่ในทางปฏิบัติแล้วปรากฏว่า คณะกรรมการและอนุกรรมการต่าง ๆ เหล่านี้ มีการประชุมกันน้อยครั้งมาก คือ ประมาณปีละ 2 ครั้ง และเท่าที่ผ่านมา กรรมการแต่ละท่านมักจะเป็นระดับหัวหน้า ซึ่งมีงานประจำต้องปฏิบัติอยู่มาก จึงมักส่งตัวแทนเข้าร่วมประชุม ทำให้ที่ประชุม ประสพปัญหาการมีผู้นำใหม่มาร่วมประชุมอยู่เสมอ ซึ่งบางครั้งก็ทำให้ทัศนปัญหาอะไร ไม่ค่อยได้ เพราะไม่มีอำนาจในการตัดสินใจ เพียงแต่รับเรื่องไปเสนออยู่บังคับบัญชาเท่านั้น

นอกจากนั้น คณะกรรมการและอนุกรรมการชาวเขาสาขาต่าง ๆ นั้น ได้มีการแต่งตั้งและปรับปรุงกันหลายครั้งหลายหน คือภายในระยะเวลาสี่ห้าปี ตั้งแต่ได้ตั้งคณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขาขึ้นเมื่อปี 2502 จนถึงปัจจุบัน ได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการ รวมทั้งหมด 4 ชุด ชุดแรกคือคณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขา ประกอบด้วยตัวแทนในระดับอธิบดีจากหน่วยงานต่าง ๆ 15 คน เป็นกรรมการ ใค้ดำเนินงานอยู่นานถึง 9 ปี ก็ได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสงเคราะห์ชาวเขาขึ้นใหม่ เมื่อ พ.ศ. 2511 โดยเรียกว่า คณะกรรมการชาวเขา เพราะมีใค้หน้าที่รับผิดชอบเรื่องการสงเคราะห์แต่อย่างเดียว แต่ยังคงมีการพัฒนาควบคู่ไปด้วย ทั้งยังมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับชาวเขาในทุกกรณีอีกด้วย คณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยตัวแทนในระดับอธิบดีและหัวหน้ากองจากหน่วยงานต่าง ๆ 34 คน เป็นกรรมการ นับว่าเป็นคณะกรรมการที่มีจำนวนมากเกินไป ต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2516 จึงได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมใหม่ โดยลดจำนวนกรรมการลงเหลือ 20 คน เป็นตัวแทนในระดับปลัดกระทรวงและอธิบดีจากหน่วยงานต่าง ๆ ครั้นเมื่อมีการเปลี่ยนคณะรัฐบาลใหม่ เมื่อเดือนตุลาคม 2516 จึงได้มีการเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการชาวเขาอีกครั้งหนึ่ง ส่วนใหญ่ประกอบด้วยตัวแทนในระดับอธิบดีจากหน่วยงานต่าง ๆ มีจำนวน 25 คน เป็นกรรมการ การเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการบ่อยครั้งเช่นนี้ บางครั้งทำให้ขาดการติดตามผลการดำเนินงานของคณะกรรมการสาขาต่าง ๆ ทั้งยังทำให้การแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้นมีใค้คอเนื่องกัน

อนึ่ง หน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับชาวเขา อันได้แก่ กรมประชาสงเคราะห์ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กอ.ปค. (กอ.รมน.) กรป.กลาง และโครงการพระบรมราชานุเคราะห์ชาวเขา นั้น จะเห็นใค้ว่า กรมประชาสงเคราะห์ และกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันหลายประการ และทั้งสองหน่วยงานนี้ ก็มีผู้แทนร่วมอยู่ในคณะกรรมการชาวเขาด้วย แต่ในทางปฏิบัติแล้ว ทั้งสองหน่วยงานนี้มีการประสานงานกันน้อยมาก การดำเนินงานจึงเป็นแบบทางคนต่างทำ